

جياڭ زېمىننىڭ ۇلى ، شۇعلالى ۇمىرى

(باسى 2 – بەتتە)

مەملەكەت مەنشىكىندەگى كاسپورنىدار سىتراتەگىيالىق سىيائىتى قايتا ۇيھداستىرۇ جۇرگىزۇ كەرەك. ول بىلاي دەپ اتاپ كور- سەتتى: وىى زامانىى كاسپورنىدار ُتۇزىمىن ورناتۇ — مەملە- كەت مەنشىكىندەگى كاسپورنىدار رەفورماسىنىڭ بىتالسى، «مال – مۇلك ۇقىى انىق بولۇ، ۇقىق پەن جاۇاپكەرلىشلىگى ايقىن بولۇ، ۇكىمەت پەن كاسپورنىدى اىپرۇ، باسقارۇى علمي بولۇ» تالابى بويىنشا مەملەكەت مەنشىكىندەگى ُمرى، ورتا كاسپورنىدارعا ول- شەھدەنگەن سەرئىكتەستىك ُتۇزىمى رەفورماسىن جۇرگىزىپ، كا- سپورنىداردى بازارعا ۇيلەستەنن زاڭدىق يە ناقاتى تۇلعالسنا جانە باسكە نەگىزكى تۇلعالسنا اينالدىرۇ كەرەك. ول مىنانى العا قويدى: بازار مەحائىزىمنىڭ رولىن تولىق ساؤلەلەندىرۇ جانە ماكرولوىق رەتتەنۇ – مەڭگەرۇ جۇيەسىن كۇشەيتىۇ — سوتسىيالىستىك بازار شارۇا- شىلمىى ُتۇزىلىسىن ورناتۇدىڭ نەگىزگى تالاپتارى، ماكرولوىق رەتتەنۇ – مەڭگەرۇ جۇيەسىن جەدەل قاۋسىزداندىرىپ جانە كەمەل- دەندىرىپ، فىنانسى، قازىنا، جوسپار ُتۇزىلىسى رەفورماسىن تەرەڭ- دەتەپ، ماكرولوىق رەتتەنۇ – مەڭگەرۇ شارالارى مەن سايكەستىرۇ مە- حائىزىمەن كەمەلدەندىرىپ، ۇيلەسەمدى قاتايتىلغان قازىنا ساياساتى مەن اقشا ساياساتىن اىقارىپ، رەتتەنۇ – مەڭگەرۇ تەبىئەتن يىگەرۇگە ُمان بەرۇ كەرەك. ول بىلاي دەپ باسا داپىتەدى: ُبولس قاتىنا- سن جونگە سالۇ — قالىڭ بۇقارانىڭ ُئول مۇدەسسە جانە بەلسەند- دىلىمگىن ساؤلەلەندىرۇگە سايادى، ەڭبەگىنە قاراي ُبولۇدى نەگىز- گى تۇلعا ەتكەن، كوپ ُتۇرلى ُبولس ُئاسلى قاتار ۇمر سۇرە- تىن ُبولس ُتۇزىمىن كەمەلدەندىرىپ، الدىبەن ونھىدلىگىنە قا- راۋعا، ونىمەن بىرگە ُادىل بولۇ جامەيەن دە ساناسۇعا تاباندى بولپ، شارۇاشلىقتىڭ دامۇ دەڭگەيىنە ۇيلەسەمدى قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۇ جۇيەسىن ورناتىپ جانە قاۋسىزداندىرىپ، قالا – قالاشىقتارداعى جۇمىشىى – قىزمەتكەرلەردىڭ نەگىزگى زەينەتكەرلىك قامسىزداندىرۇ ُتۇزىمى مەن نەگىزگى ەمدەۇ قامسىزداندىرۇى ُتۇزىمىن كەمەلدەندىرىپ، جۇمىسىىزدىق قامسىزداندىرۇى ُتۇزىمى مەن قالا تۇرعىندارىنىڭ ەڭ تومەند- گى تۇرمىسىن قامتاماسىزداندىرۇ ُتۇزىمىن اقاۋسىزداندىرىپ، اۋىل – قىستاق زەينەتكەرلىك، ەمدەۇ قامسىزداندىرۇى جانە ەڭ تومەنگى تۇرمىسىتى قامتاماسىزداندىرۇ ُتۇزىمىن ورناتۇ جونىندە نەدەنىس جاساۇ كەرەك.

20 – عاسىردىڭ 90 – جىلدارىنا وتكەندە، جياڭ زىمىن ەكو- نومىيكانىڭ جاھاندانۇنىڭ ۇزدىكىسىز تەزەدەۇ اۋقىمىن مەقتاپ يىگەرپ، بىلاي دەپ باسا داپىتەدى: جۇڭگو دامۇ ۇشىن، العا باسۇ ۇشىن، باي – قۇدەرەتتى بولۇ ۇشىن، ُسوز جوق، سىرتقا ەسىك اشپ، دۇنيە جۇزىندەگى ُار لەمەن ەكونومىيكا، علمى – تەحنىكا، مادەنىيەت اۋىس – كۇبىسىن، سەلبەستىگىن كۇشەيتىپ، بارلىق وزىق دۇنيەلەردى قابىلداۋى جانە ودان ۇلگى الۇى كەرەك. ول مىنالاردى العا قويدى: ُبىز قاتىستى ساياساتاردى ونان ارنى كەمەلدەندىرىپ، سىرتقا ەسىك اشۇدى ۇزدىكىسىز بۇل- جىماي كەڭەيتىپ، سىرتقا ەسىك اشۇدىڭ فورماسى مەن مازمۇنىن ۇزدىكىسىز بايتىپ، سىرتقا ەسىك اشۇدىڭ ساپاسى مەن دەڭگە- يىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتىپ، جان – جاقىتى، كوپ ساتىلى، كەڭ سالالى سىرتقا ەسىك اشۇ ارناسىن كەمەلدەندىرۇمىز كەرەك. دۇنيە ُجۇزى ساۋدا ۇيمىنا كرۇ — پارتيانىڭ ەلمىزدىڭ ەكو- نومىيكالىق دامۇ جانە رەفورما جاساۇ، ەسىك اشۇ قاچەتتىن نەگىز- گە الپ شىعارعان كەلەلى سىتراتەگىيالىق شەشىمى، ول ەلمىزى- دىڭ سىرتقا ەسىك اشۇنىڭ جاڭا كەزەڭگە وتكەندىگىن كورسەتەدى. جياڭ زىمىن جۇڭگونىڭ دۇنيە ُجۇزى ساۋدا ۇيمىىنا كررۇ پرىنسىپىن بىلاي دەپ ەڭجەي – تەڭجەيىلى بايانىدادى: ُبىرىشى، جۇڭگونىڭ دۇنيە ُجۇزى ساۋدا ۇيمىىنا كررۇى جۇڭگونىڭ ەكو- نومىيكالىق دامۇى مەن رەفورما جاساۋىنىڭ، ەسىك اشۇنىڭ قا- جەتى، سونىمەن بىرگە دۇنيە ُجۇزى ساۋدا ۇيمىى دا جۇڭگونى قاچەت ەتەدى، ُبىر مىلليارد 200 مىلليونان استام جان سانى بار جۇڭگو قاتناىسپاسا، دۇنيە ُجۇزى ساۋدا ۇيمىى كەمەلدى بولمايدى، دۇنيە ُجۇزى ەكونومىيكاسىنىڭ دامۇنىا دا ُعىمىىسىز؛ ەكىشى، جۇڭگو — وركەندەپ كەلە جاتقان ەل، قوعامدىق ون- دىرگىش كۇشى ُالى دامىماغان، وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەر- دىڭ شارىتمەن عانا دۇنيە ُجۇزى ساۋدا ۇيمىىنا كرەدى؛ ُۇشىندى- شى، جۇڭگو دۇنيە ُجۇزى ساۋدا ۇيمىىنا كىرسە، ونىڭ ۇقىعى مەن مىندەتى، ُسوزسىز، ەپە – تەڭ بولۇى كەرەك، جۇڭگو تىم جوعارى، جۇڭگونىڭ قابىلداۋ قۇانتانىن اسپ كەتكەن تالاپتاردى قابىلدامايدى. وسى جەتەكىشى پرىنسىپتەرگە ساي، جۇڭگو دۇنيە ُجۇزى ساۋدا ۇيمىىنا كررۇ كەلسىسوزى باردىسندا، باستان – اياق رىقتىلىق ۇقىقتى يىگەرپ، 2001 – جىلى 12 – ايدا رەسمىي تۇردە

دۇنيە ُجۇزى ساۋدا ۇيمىىنىڭ مۇشەسى بولدى. جياڭ زىمىن بىلاي دەپ باسا داپىتەدى: شەتەل ساۋداگەرلەرىن تىكەلەي قارىجى قوسۇعا ونان ارنى باۋراپ، شەتەل قارجىسىنان پايدالانۇ- دىڭ ساپاسى مەن دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، تاۋار جانە قىزمەت وتەۇ ساۋداسىن ونان ارنى كەڭەيتىپ، بازاردى كوپ نەگىزدەند- ىدرۇ سىتراتەگىياسىن اىقارپ، ساپا ارقىلى جەڭۇگە تاباندى بولۇ كەرەك، ەكونومىيكالىق ەرەكشە رايوندار جاتالىق اشۇ با- سىمدىعىن ارتتىرىپ، ناعى دا تىڭ تابىسقا جەتۇى كەرەك. ول مىنالاردى العا قويدى: ”سىرتقا شىعۇ” سىتراتەگىياسىن اىقارۇ — سىرتقا ەسىك اشۇدىڭ جاڭا كەزەڭمىندەگى كەلەلى شىارا، ”سىرتتان ەنگىزۇ” مەن ”سىرتقا شىعۇ” — سىرتقا ەسىك اشۇدىڭ ەكى دوڭغىلაცი، ُسوز جوق، ُبىر ۇاقىتتا اينالۇى كەرەك. ول بىلاي دەپ باسا داپىتەدى: جۇڭگونىڭ دامۇى مەن العا باسۇى دۇنيە جۇزىندەگى ُار ەلدىڭ وركەنىيەت جەتىستىگىنەن ايرىلا ەلمايدى، سىرتقا ەسىك اشۇ باردىسندا، ُسوز جوق، مەملەكەت- تىڭ يەلىك ۇقىعى مەن ەكونومىيكانىڭ، قوعامنىڭ حاۋپىسىزدىگىن قورعاۋعا باستان – اياق ُمان بەرىپ، خالىقارالىق حاۋىپ – قاتەر- لەردىڭ سوققىسىنان ساقتانۇعا جانە ونى جويۇعا ُمان بەرىپ، سىرتقا ەسىك اشۇدى كەڭەيتىۇ مەن ُوز كۇشىنە سۇيەنىپ ُومىر ُسۇرۇدىڭ قاتنىاسىن ويداعىداي ُبىر جاقىتى ەتىپ، تىياناتق ُتۇيە- نىن ُوز كۇشىنە سۇيەنۇ نەگىزىنە قويۇ كەرەك.

جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك شارۇاشلىق قۇرىلىسى تۇرالى جياڭ زىمىن مىنالاردى العا قويدى: ُبىز وركەندەپ كەلە جاتقان ەلمىز، وسىزاماندانۇدى جۇزەگە اسىرىپ، دامىعان ەلدەرەمەن پا- رىقتى ازىتىۋدىڭ تەنىگى ُارى ُبىرشاما جوعارى قارىقىندى، ُارى ُبىرشاما جاقسى ُونىمدى بولغان خالىق شارۇاشلىعىەن دامىتۇ جولمەن ُجۇرپ، ەكونومىيكالىق ارتۇ ُئاسىلىنىڭ ۇتىمىسىز تىپتەن شوغرلى تىپكە قاراي بۇرىلىس جاساۋىن جۇزەگە اسى- رىپ، خالىق شارۇاشلىعىنىڭ ُورتىسى جىلدام، اقاۋسىز دامۇىن ساقتاۋدا. ول بىلاي دەپ باسا داپىتەدى: قارقىن مەن ونىھىدد- لىكىنىڭ قاتنىاسىن دۇرىسى ُبىر جاقىتى ەتۇدە، ُسوز جوق، دامۇ وي جەلىسىن جاتالاپ، ەكونومىيكالىق ارتۇ ُئاسىلىنىڭ ۇتىمىسىز تىپتەن شوغرلى تىپكە قاراي بۇرىلىس جاساۋىن جۇزەگە اسىرۇ كەرەك؛ ەكونومىيكالىق اينالىمنىڭ ساپاسى مەن ونىھىدلىگىن جو- عارىلاتۇدىڭ تەتىگى قۇرىلمىنىڭ ۇيلەسەمدى بولماۇ ماسەلەسىن شەشۇدە، بۇل ۇشىن، ُسوز جوق، ەكونومىيكالىق قۇرىلمىغا سىترا- تەگىيالىق رەتتەنۇ جۇرگىزۇ كەرەك، ىشكى سۇرانىستى كەڭەيتىۇ — ەلمىزدىڭ ەكونومىيكالىق دامۇىنىڭ ۇزاق ۇاقىتتىق، نەگىزگى تابان تىرەر تىياناعى. ول مىنالاردى العا قويدى: جاڭاشا ونەركا- سىپتەندىرۇ جولمەن ُجۇرپ، ونەركاسىپتەندىرۇدى يىنفورماتسىيا- لاندىرۇ ارقىلى جەتەكتەنۇگە، يىنفورماتسىيالاندىرۇدى ونەركاسىپ- تەندىرۇ ارقىلى جەبەۋگە تاباندى بولپ، ونەركاسىپتەنۇدىڭ علمى – تەحنىيكالىق قامتىمى جوعارى، ەكونومىيكالىق تىمىھىدلىگى تاماشا، بايلىق سارىپ ەتۇى تومەن، ورتانى لىاستاۋى از، ادام كۇشى بايلىعى باسىھدىى تولىق ساؤلەلەندىرىلەتىن جاڭاشا جولى- مەن ُجۇرپ، علمى – تەحنىيكا، وقۇ – اعارتۇ ارقىلى مەملەكەتتى گۇلدەندىرۇ سىتراتەگىياسىن جانە باياندى دامۇ سىتراتەگىياسىن كۇش سالا اىقارۇ كەرەك. ول بىلاي دەپ باسا داپىتەدى: اۋىل شارۇاشلىعى، اۋىل – قىستاق، شارۇالار ماسەلەسى باستان – اياق ُبىزدىڭ پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ جالىي جاعدايىنا سايپاتىن ُتۇ- بىرلى سىيائىتى ماسەلە بولپ كەلەدى، قالا مەن اۋىلدىڭ ەكو- نومىيكالىق، قوعامدىق دامۇىن ُبىر تۇتاس جوسپارلاۋ، وسى زا- مانىى اۋىل شارۇاشلىعىەن كوركەيتىۇ، اۋىل – قىستاق شارۇاشلىعىەن دامىتۇ، دىقانداردىڭ كىرىسىن ارتتىرۇ — جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەت- تى قوعام قۇرۇداعى كەلەلى مىندەت. عاسىر توعىسىندا، ول بۇكىل پارتياعا، بۇكىل ەلدەگى ُار ۇلت خالىقنا ورايدى وتكىزىپ ەلهاي باتىس بولىكتى قاۋىرت اشۇ سىتراتەگىياسىن اىقارۇدى ايقىن العا قويدى. ول مىنانى اتاپ كورسەتتى: ەكونومىيكانى دامىتۇدىڭ ُتۇبىرلى ماقساتى — بۇكىل ەل خالىقنىڭ تۇرمىس ورەسى مەن ساپاسىن جوعارىلاتتۇ. جۇمىستانۇ — خالىق تۇرمىسىنىڭ نەگىزى، جۇمىستاندىرۇدى كەڭەيتىۇ — ەلمىزدىڭ كەزەكتەگى جانە الدا- عى ۇزاق ۇاقىتقا دەيىنگى كەلەلى دە جاپپالى مىندەتى.

جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك ساياسي قۇرىلىس تۇرالى جياڭ زىمىن مىنالاردى العا قويدى: سوتسىيالىستىك دەموكراتىيالىق ساياسىدى دامىتىپ، سوتسىيالىستىك ساياسي وركەنىيەتتى گۇلدەندىرۇ — جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام قۇرۇداعى ماڭغزدى نىسانا، سوتسىيالىستىك ساياسي وركەنىيەتتى گۇلدەندىرۇ ەل- فورما جاساۋىنىڭ، ەسىك اشۇنىڭ جانە سوتسىيالىستىك وسىزامان- داندىرۇ قۇرىلىسى دامۇنىنىڭ تابيعي تالابى، جۇڭگو كوممۇنىستىك

پارتىياسىنىڭ خالىققا باشىلىق ەتىپ، خالىق دەموكراتىياسىنا تابان- دى بولۇداعى جانە دامىتۇداعى ۇزاق ۇاقىتتىق امالياتىنىڭ تابيعي قورتىنىدىسى، ول جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ جۇڭگوشا سوتسىيالىزم ىستەرى جونىندەگى زاڭدىلىق سىيائىتى تانىمىن ونان ارنى تەرەڭدەتتى. ول مىنالاردى باسا داپىتەدى: سوتسىيالىستىك دەموكراتىيالىق ساياسىدى دامىتۇدا ەڭ ُتۇبىرلىسى پارتيا باشىد- لىعىنىڭ، خالىقتىڭ قوجايىن بولۇنىنىڭ، مەملەكەتتى زاڭمەن باىد- قارۇدىڭ وركانىيكالى بىرلىگىنە تاباندى بولۇ، سوتسىيالىستىك دەموكراتيا- لىق تۇزىمگە تاباندى بولۇ جانە ونى كەمەلدەندىرۇ، دەموكراتيا- لىق ُتۇزىمىدى اقاۋسىزداندىرىپ، دەموكراتيانىڭ فورماسىن بايىد- تىپ، ازاماتتاردىڭ ساياسىيعا تارتىپپەن ارالاسۇن كەڭەيتىۇ، خالىق- تىڭ زاڭ بويىنشا دەموكراتىيالىق سايلانۇ جۇرگىزىۋىنە، دەموكراتيا- لىق شەشىم جاساۋىنا، دەموكراتىيالىق باسقارۇىنا، دەموكراتىيالىق باقىلاۋ جۇرگىزىۋىنە كەپىلدىك ەتىپ، ولاردى ۇقىق پەن ەركىمد- ىدىككە كەڭىنەن كەنەلدىرىپ، ادامدىق ۇقققا قۇرمەت ەتۇ جانە ونى قامتاماسىزداندىرۇ كەرەك. خالىق قۇرىلتايى تۇزىمىنە تاباند- دى بولۇ جانە ونى كەمەلدەندىرۇ كەرەك. كوممۇنىستىك پارتيا- نىڭ باشىلىعىنداعى كوپ پارتيا سەلبەستىگى مەن ساياسي كەڭسەۇ تۇزىمىنە تاباندى بولپ جانە ونى كەمەلدەندىرىپ، ەڭ كەڭ كۆلەمدى وتانىشىلدىق بىرلىكىسپاتى بەكەمدەپ جانە دامىد- تىپ، پارتيانىڭ ۇلت ساياساتىن جالىي بەتىلك دايبەكتىلەندىرىپ، ۇلتتىق وڭىرلىك اۋتونومىيا تۇزىمىنە تاباندى بولپ جانە ونى كە- مەلدەندىرىپ، تەڭ، نىتتىماقتى، قارايلاسمىدى سوتسىيالىستىك ۇلت قاتنىاسىن بەكەمدەپ جانە دامىتىپ، ۇلتتاردىڭ ورتاق گۇل- دەنۇىن، العا باسۇىن جەبەۇ كەرەك. پارتيانىڭ ُدىنى سەنىم ەر- كىندىگى ساياساتىن جالىي بەتتىك دايبەكتىلەندىرىپ، ُدىن ستەت- رىن زاڭ بويىنشا باسقارپ، ُدىندى سوتسىيالىستىك قوعامعا ۇيىد- لىسۇگە بەلسەنە جەتەكتىتەپ، دەربەىس، ُوزىن – ُوزى باسقارۇ، ُوز ُنىسىن ُوزى ستەتۇ پرىنسىپىىنە تاباندى بولپ، شەكارا سر- تىنداعىلاردىڭ دىننەن پايدالانىپ، كەۋلەپ كررۇىنە باتىل قارىسى تۇرۇ كەرەك. پارتيانىڭ چياۋمىن ىستەرى ساياساتىن مۇقيات دا- يەكتىلەندىرۇ كەرەك. ول نەگىزگى ساتىدا دەموكراتپانى كەڭەيتىۇ سوتسىيالىستىك دەموكراتپانى دامىتۇداعى نەگىزدىك سىپات الاتىن قىزمەت ەكەندىگىن باسا داپىتەدى. ول مەملەكەتتى زاڭمەن باسقارۇدى اىقارپ، سوتسىيالىستىك زاڭمەن باسقارىلاتىن مەملە- كەت قۇرىپ، سوتسىيالىستىك زاڭ – ُتۇزىم قۇرىلىسىن كۇشەيد- تىپ، بويسۇناتىن زاڭ بولۇعا، زاڭعا، ُسوزسىز، بويسۇنۇعا، زاڭدى، ُسوزسىز، قاتاڭ اىقارۇعا، زاڭعا قايشىلىق جاساعاندار- دى، ُسوزسىز، قۇزاستىرۇعا تاباندى بولپ، مەملەكەتتىڭ ُنۇر- لى قىزمەتتەرىنىڭ بىرىتەندىپ زاڭ – تۇزىمىدەنۇ ارناسىنا تۇسۇىنە مۇمكىندىك جاساۇ كەرەكنىگىن العا قويدى. ول مىنالاردى العا قويدى: ساياسي ُتۇزىلىس رەفورماسى — سوتسىيالىستىك ساياسي ُتۇزىمنىڭ ُوزىن – ُوزى كەمەلدەندىرۇى جانە دامىتۇى، ەلمىزى- دىڭ مەملەكەت جاعدايىن نەگىزگە الۇعا تاباندى بولپ، ُوزىد- مىزدىڭ ُسى جۇزىندىك تاجىربىلەرەمىزدى قورىتىندىلاۋىمىز، سونىمەن بىرگە ادامزات ساياسي وركەنىيەتنىڭ ُتىمىدى جەتسىد- تىكتىرەنەن ۇلگى الۇمىز، استە باتىستىڭ ساياسي ُتۇزىمىنىڭ ۇل- گىسىن قاز – قالىپىندا كوشىرىپ قولدانباۋىمىز كەرەك. ُتۇزىم قۇ- رىلىسىن كۇشەيتىۇگە باسا ُمان بەرىپ، سوتسىيالىستىك دەموكراتيا- لىق ساياسىيدىڭ تۇزىمىدەنۇىن، ولشەمدەنۇىن جانە جۇبىلەلىنەنۇىن جۇزەگە اسىرۇ كەرەك. ول قوعام ورنىقتىلىغىن قورعاۇ قىزمەتىنە ايرىقسما ُمان بەرىپ جانە ونى مۇقيات ويداعىداي ىستەپ، تىنىش، نىتتىماقتى قوعامدىق ساياسي جاعدايدى قۇلىشنا قورعاۇ كەرەكتىگىن العا قويدى.

جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك مادەنىيەت قۇرىلىسى تۇرالى جياڭ زىمىن مىنالاردى العا قويدى: جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك مادەنىيەت — بۇكىل ەلدەگى ُار ۇلت خالىقن ۇبىستىراتىن جانە شابتىتاندىراتىن ماڭغزدى كۇش، جاپىلىق مەملەكەت قۇاتىنىڭ ماڭغزدى بەلگى- سى، زامانىمىزداعى جۇڭگودا وزىق مادەنىيەتتى دامىتۇ دەگەنىمىز جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك مادەنىيەتتى دامىتۇ، سوتسىيالىستىك رۇحانى وركەنىيەتتى گۇلدەندىرۇ بولپ تابىلادى. ماركىسىزم – لەنىنىزىمنىڭ، ماۋ زىدۇڭك يىدەياسىنىڭ، دىڭ شياۋپىڭ نازارىياسىد- نىڭ يىدەولوگىيا سالاسىنداعى جەتەكىشى ورنىنا، ُسوز جوق، تاباند- دى بولپ، سوتسىيالىستىك مادەنىيەت قۇرىلىسىنا ”ۇشكە ۇاكىلد- ىدىك ەتۇ” ماڭغزدى يىدەياسى ارقىلى ُبىر تۇتاس باشىلىق ەتۇ، خالىق ُۇشىن قىزمەت ەتۇ، سوتسىيالىزم ُۇشىن قىزمەت ەتۇ بەنا- لىسىنا جانە بارلىق گۇل شەشەك اتۇ، جالىي جارنسا ۇن قاتۇ با- عىتىنا تاباندى بولپ، نەگىزگى اۋەندى اسقاقتانىپ، الۋان تۇرلىد- لىكتى داپىتەشۇ كەرەك. ادامدى علمىي نازارىيامەن قارۇلاندىرۇعا،

دۇرىس قوعامدىق پىكر ارقىلى جەتەكتەنۇگە، وسكەلەڭ رۇحپەن سومداۋعا، تاڭداۋلى تۇنىدىلارمەن شابتىتاندىرۇعا تاباندى بولپ، وزىق مادەنىيەتتى بارنىشا دامتىپ، اقاۋسىز، پايدالى ما- دەنىيەتتى قولداپ، مەشەۋ مادەنىيەتتى قۇلىشنا وزگەرتىپ، شىرىك مادەنىيەتتى باتىل تەجەۇ كەرەك. ول بىلاي دەپ باسا داپىتەد- دى: ۇلتتىق رۇح — ُبىر ۇلتتىڭ ۇمىر ُسۇرۇى مەن دامۇىنىڭ رۇحانى تىرەگى. دۇنيە ُجۇزى كۆلەمىندە ُتۇرلى يىدەيالار مەن مادەنىيەتتەر بىرىنە – ُبىرى كۇشتى نىقىال جاساپ وتىرعان جاعدايدا، ُسوز جوق، ۇلتتىق رۇختى اسقاقتانۇ مەن جەتىلدىرۇ- دى مادەنىيەت قۇرىلىسىنىڭ تونەنشى ماڭغزدى مىندەتى رەتتىندە خالىقتى وقۇ – اعارتۇدىڭ تۇتاس باردىسنا، رۇحانى وركەنىيەت قۇرىلىسىنىڭ جالىي باردىسنا ەنگىزىپ، جالىي خالىقنىڭ اسقاق جىگەرەمەن العا ۇمتىلىۇ رۇحانى كۇيىن باستان – اياق ساقتاۋىنا مۇمكىندىك جاساۇ كەرەك. سوتسىيالىستىك زاڭ – ُتۇزىم قۇرىلىم- سىن، مەملەكەتتى زاڭمەن باسقارۇدى قاجماس تاباندلىقپەن كۇشەيتىۇ، سونىمەن بىرگە سوتسىيالىستىك ُمورال قۇرىلىسىن، ُمورال ارقىلى مەملەكەتتى باسقارۇدى قاجماس تاباندلىقپەن كۇشەيتىپ، زاڭ – ُتۇزىم قۇرىلىسىن ُمورال قۇرىلىسمەن تىعىز ۇشتاستىرۇ، مەملەكەتتى زاڭمەن باسقارۇدى مەملەكەتتى ُمورال ارقىلى باسقارۇمەن تىغىز ۇشتاستىرۇ كەرەك.

جياڭ زىمىن ورتالىق اسكەري ىستەر كومىتەتىنىڭ ُنۇوراعا- سى مىندەتتىن اىقارغان كەزدە، مەملەكەت قورعانىسى مەن خالىق ارىماسى قۇرىلىسى جونىندە كوپتەنگەن ماڭغزدى يىدەيالاردى العا قويپ، جياڭ زىمىن مەملەكەت قورعانىسى جانە ارىميا قۇرىلىسى يىدەياسىن ورناتتى. ول مىنالاردى العا قويدى: بەرىك مەملەكەت قورعانىسىن ورناتۇ — ەلمىزدىڭ وسىزاماندىندىرۇ قۇرىلىسىنىڭ سىتراتەگىيالىق مىندەتى، مەملەكەتتىڭ حاۋپىسىزدىگىن، تۇتاستىغىن قورعاۋدىڭ جانە جاپپايى دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۇدىڭ ماڭغزدى قامتاماسىزدىعى؛ ماۋ زىدۇڭ اسكەري ىستەر يىدەياسىن، دىڭ شياۋپىڭ جاڭا ُداۋىر ارىميا قۇرىلىسى يىدەياسىن جەتەكىشى ەتۇگە تاباندى بولپ، ساياسىيدا تولمىدى، اسكەري ىستەردە ىسلغان، ستىلى تاماشا، ُنارتىتى قاتاڭ، قامتاماسىزدىعى پارمەند- دى بولۇ باس تالابىنا ساي، سوعىسسا جەڭىپ شىعا الاتىن بولۇ، سپياتىن وزگەرتپەنۇ سىندى ەكى تارىيىي تاقىرپىتى تىغىز ارقاۋ ەتىپ، جۇڭگوشا ارىمپانى بىرەگەيلەندىرۇ جولمىەن بۇلجىماي ُجۇرىپ، خالىق ارىمپاسىن توڭگەرىستەندىرۇ، وسىزاماندىندىرۇ، جۇبىلەلىلەندىرۇ قۇرىلىسىن كۇشەيتىۇ كەرەك. يىدەيالىق – ساياسي قۇرىلىستى باستان – اياق ارىمپامىزدىڭ ُنۇرلى قۇرىلىستارىندا ماڭغداي الدى ورنىغا قويپ، خالىق ارىمپاسىنىڭ سىپاتىن، قاسىبە- تىن، ستىلىن ماڭگى ساقتاۇ كەرەك. ول بىلاي دەپ باسا داپىتەد- دى: پارتيانىڭ خالىق ارىمپاسىنا شارىتىسز باشىلىعى — ارىمپامىز- دىڭ ماڭگى وزگەرمەيتىن اسكەري رۇحى، پارتيا خالىق ارىمپاسىنا باشىلىق ەتۇ ُتۇبىرلى پرىنسىپىنە جانە تۇزىمىنە مزىعمىاي تاباند- دى بولۇ كەرەك. ول دۇنيە جۇزىندەگى جاڭا اسكەري ىستەر وزگەرىسىن، سايىسىن قارىسى الپ، جۇڭگوشا اسكەري ىستەر وز- گەرىسىن بەلسەندىلىكىپەن لىكەرلەتۇگە كەرەكتىگىن ورتاعا قويدى. 20 – عاسىردىڭ 90 – جىلدارىندا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتپياسى ورتالىق كومىيەتتى مەن ورتالىق اسكەري ىستەر كومىيەتتى جاڭا داۋىردەگى بەلسەندى قورعانۇ سىندى اسكەري ىستەر سىتراتەگيا- لىق باعىتىن تۇراقتاندىرىپ، سىتراتەگىيالىق جەتەكشىلىك جاقتا كە- لەلى رەتتەنۇ جاساپ، اسكەري ىستەر كۇرەس دايىنىدىغىنىڭ نە- گىزگى ُتۇىمىن ادەتتەگى جاعدايداعى ُشىنارالىق سوعىسقا توتەپ بەرۇدەن وسى زامانعى تەحنىيكالىق، اسىرەسە، جوعارى تەحنىيكالىق جاعدايداعى ُشىنارالىق سوعىستىڭ جەڭىسىنە جەتۇگە بۇردى، وسدان كەيىن اسكەري ىستەر كۇرەس دايىندىغىنىڭ نە- گىزگى ُتۇىمىنن يىنفورماتسىيالانۇ جاعدايىنداعى ُشىنارالىق سوعىس- تىڭ جەڭىسىنە قول جەتىكىزۇگە قويۇدى شىكەرلەيى العا قويپ، جاڭا جاعدايداعى ارىمپامىزدىڭ اسكەري ىستەر كۇرەس دايىندىغىنىڭ نىساناسى مەن مىندەتتىن ايقىنداپ، ارىمپامىز قۇرىلىسىنىڭ باستى قايد- شىلىغىن يىگەرپ، ارىمپامىز قۇرىلىسى مەن رەفورماسىنىڭ دامۇ بە- تالىسىنداعى ماسەلەلەردى دۇرىس شەشتى. ول؛ ارىميا، قارۇلى ساقشى ُبولمىى جانە ساياسي – زاڭ وركىندارىنىڭ تۇگەلدەي بۇدان بىلاي ەكونومىيكا – ساۋدا قىمىلمىەن شۇعىلدانۇونا بولمايد- دى دەپ العا قويدى. ول؛ مەملەكەت قورعانىسى قۇرىلىسى مەن ەكونومىيكالىق قۇرىلىستى سايكەستىرە دامتۇ باغىتىنا تاباندى بولپ، مەملەكەت قورعانىسى مەن ارىمپانى وسىزاماندىندىرۇدى ەكونومىيكا- لىق دامۇ نەگىزىندە لىكەرلەتىپ، ُوزىمىزدىڭ جوعارى تەحنىكا- لىق قارۇ – جارامىمىزدىڭ ”شەشۇشى ونەرىن” نەزىرەك قالىپتاس- تىرۇىمىز كەرەك دەپ باسا داپىتەدى. (جالغاسى 4 – بەتتە)